

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om öppna bolag och kommanditbolag

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om öppna bolag och kommanditbolag (RP 17/2015 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Ekonomiutskottet (EkUB 6/2015 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av lagen om öppna bolag och kommanditbolag

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om öppna bolag och kommanditbolag (389/1988) 7 kap. 1 §,
ändras 1 kap. 1, 2 och 4 §, 2 kap. 1 § 1 mom. och 2 § 3 mom., 3 kap. 1 § 2 mom., 5 kap. 1 §, 2 § 3 mom., 6 och 7 § samt 14 § 1 mom., 6 kap. 2 § 3 mom., 7 kap. 2 § 2 mom. och 6 § 2 mom. samt 8 kap. 6 § 4 och 5 mom. och 7 § 1 mom., av dem 8 kap. 6 § 4 mom. sådant det lyder i lag 242/1991, samt
fogas till 1 kap. nya 3 a—3 c § som följer:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

Tillämpningsområde och bolagsmännens ansvar

Denna lag tillämpas på öppna bolag och kommanditbolag som är registrerade enligt finsk lag, om inte annat föreskrivs i någon annan lag. I ett öppet bolag och ett kommanditbolag utövar två

Riksdagens svar RSv 32/2015 rd

eller flera med stöd av ett bolagsavtal tillsammans näringsverksamhet för att uppnå ett gemensamt ekonomiskt syfte.

Parterna i ett bolagsavtal för ett öppet bolag (*bolagsmännen*) svarar för bolagets förpliktelser till fullt belopp såsom för egen skuld. I ett kommanditbolag är ansvaret för bolagets förpliktelser i fråga om en eller flera men inte samtliga bolagsmän begränsat till den egendomsinsats som anges i bolagsavtalet.

I denna lag avses med *tyst bolagsman* en sådan bolagsman i ett kommanditbolag vars ansvar för bolagets förpliktelser är begränsat på det sätt som avses i 2 mom. Med *ansvarig bolagsman* avses varje annan bolagsman i kommanditbolaget.

2 §

Hur ett bolag uppkommer och registreras

Ett öppet bolag och ett kommanditbolag uppkommer genom registrering. Bolaget ska anmälas för registrering inom tre månader efter det att bolagsavtalet undertecknats. I annat fall förfaller bolagsbildningen. Bestämmelser om anmälan av bolaget till handelsregistret finns i handelsregisterlagen (129/1979) och om dess firma i fimalagen (128/1979).

3 a §

Åtgärder före registreringen

Före registreringen kan ett bolag inte förvärva rättigheter eller åta sig skyldigheter och inte heller uppträda som part i en domstol eller hos någon annan myndighet.

De som beslutat om eller deltagit i en åtgärd som på bolagets vägnar vidtagits före registreringen är solidariskt ansvariga för åtgärden. Förpliktelser orsakade av en åtgärd som har vidtagits efter undertecknandet av bolagsavtalet eller av en i bolagsavtalet specificerad åtgärd som har vidtagits tidigast ett år före undertecknandet övergår på bolaget när det registreras.

Bolagsmännen i ett öppet bolag och de ansvariga bolagsmännen i ett kommanditbolag samt verkställande direktören kan innan bolaget registreras föra talan i ärenden som gäller bildandet av bolaget och vidta åtgärder för att kräva in betalning för bolagsandelen.

3 b §

Rättshandlingar med ett oregistrerat bolag

En avtalspart som visste att bolaget var oregistrerat kan, om inte annat avtalats, frånträda sitt avtal med bolaget, om registeranmälan om bildande av bolaget inte har gjorts inom den tid som anges i 2 § eller om registrering har vägrats. En avtalspart som inte visste att bolaget var oregistrerat kan frånträda avtalet till dess att bolaget har registrerats.

Riksdagens svar RSv 32/2015 rd

3 c §

Bolagsbildningen förfaller

Bolagsbildningen förfaller om bolaget inte har anmälts för registrering inom den tid som anges i 2 § eller om registrering vägras.

Om bolagsbildningen förfaller, är bolagsmännen i ett öppet bolag och de ansvariga bolagsmännen i ett kommanditbolag samt verkställande direktören solidariskt ansvariga för att det belopp som har betalats för bolagsandelen samt avkastningen på beloppet återbetalas till bolagsmännen. Från det belopp som ska återbetalas får sedvanliga kostnader för åtgärder som avses i 3 a § 3 mom. dras av.

4 §

Bolagsavtalet och ändring av bolagsavtalet

Bolagsmännen ska datera och underteckna bolagsavtalet och det ska innehålla uppgift om

- 1) bolagets firma,
- 2) den kommun i Finland som är bolagets hemort,
- 3) bolagets verksamhetsområde, samt
- 4) bolagsmännen.

En ändring av bolagsavtalet är giltig endast om alla bolagsmän har omfattat den.

Överlåtelse av en bolagsandel eller en del av den är utan verkan gentemot bolaget, om inte alla bolagsmän samtycker till överlåtelsen.

Ett beslut om ändring av bolagsavtalet ska utan dröjsmål anmälas för registrering. Beslutet får inte verkställas förrän det har registrerats. Om en ändring av bolagsavtalet förutsätter verkställighetsåtgärder som ska registreras, ska ändringen dock anmälas för registrering och registreras i samband med verkställighetsåtgärderna.

Bestämmelserna i 2 och 3 mom. tillämpas om inte annat har överenskommits i bolagsavtalet.

2 kap.

Förhållandena mellan bolagsmännen i ett öppet bolag

1 §

Möjligheterna att avvika från detta kapitel

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas, om inte annat överenskommits i bolagsavtalet.

Riksdagens svar RSV 32/2015 rd

2 §

Skötseln av bolagets angelägenheter

Om det enligt bolagsavtalet behövs samtycke av flera än en bolagsman för en åtgärd, men någon av bolagsmännen till följd av sjukdom eller frånvaro är förhindrad att lämna samtycke, får en bolagsman dock vidta åtgärden om den brådskar och är nödvändig för att säkerställa bolagets rätt eller avvärja fara som hotar bolaget.

3 kap.

Företrädande av öppna bolag

1 §

Bolagsmännens rätt att företräda bolaget

Rätten att företräda bolaget och teckna dess firma kan i bolagsavtalet begränsas så att rätten frångås en eller flera bolagsmän eller så att rätten innehålls av två eller flera bolagsmän gemensamt. Denna begränsning kan dock, före den dag då införandet av begränsningen i handelsregistret kungjordes, åberopas endast gentemot en utomstående som kände till begränsningen.

5 kap.

Likvidation av öppna bolag

1 §

Upplösning av bolaget

En bolagsman har rätt att kräva upplösning av bolaget när

- 1) han har sagt upp bolagsavtalet och uppsägningstiden har gått ut, eller när den avtalade bolagstiden har gått ut,
- 2) någon annan bolagsman har försatts i konkurs eller hans bolagsandel mätts ut,
- 3) en annan bolagsman har avlidit och det inte avtalas eller har avtalats att bolagets verksamhet ska fortgå trots detta, eller
- 4) förutsättningarna för en fortsatt verksamhet inom bolaget har upphört av en orsak som nämns i 5 §.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. får konkursboet vid en bolagsmans konkurs, eller när hans andel mätts ut, den som vid exekutiv auktion köpt den utmätta andelen, yrka att bolaget ska

Riksdagens svar RSv 32/2015 rd

upplösas. Efter en bolagsmans död har dödsboet samma rätt, om det inte avtalas att bolagets verksamhet ska fortsätta.

Det kan i bolagsavtalet överenskommas hur bolaget ska upplösas.

När ett yrkande på upplösning av bolaget har framställts, upplöses bolaget i enlighet med bolagsavtalet eller, om det inte finns en överenskommelse om upplösningsförfarandet i bolagsavtalet, enligt vad bolagsmännen särskilt avtalar.

Ett sådant villkor i bolagsavtalet som avses i 3 mom. får inte i det fall som avses i 1 mom. 2 punkten anmälas för registrering och inte heller ett avtal mellan bolagsmännen enligt 4 mom. ingås utan samtycke av konkursboet, utmätningsborgenären eller den som köpt andelen vid exekutiv auktion, eller i det fall som avses i 1 mom. 3 punkten utan samtycke av dödsboet.

Om det inte i bolagsavtalet finns någon överenskommelse om upplösning och om bolagsmännen inte särskilt kommer överens om hur bolaget ska upplösas, ska bolaget likvideras på det sätt som föreskrivs i detta kapitel.

2 §

Uppsägning av bolagsavtalet

— — — — —
På bolagsavtal som har ingåtts för en bolagsmans livstid eller för en längre tid än tio år tillämpas 1 mom. efter att det har förflutit tio år från det att bolagstiden inleddes. Uppsägningsrätt föreligger dock inte, om bolagsmännen kommer överens om att förlänga en bolagstid om högst tio år med ytterligare högst tio år. I fråga om en fysisk person som är bolagsman i ett öppet bolag eller ansvarig bolagsman i ett kommanditbolag är ett avtal som begränsar bolagsmannens rätt enligt detta moment att säga upp bolagsavtalet utan verkan.

6 §

Inlösen av bolagsandel

Det kan i bolagsavtalet överenskommas om inlösen av en bolagsmans bolagsandel. Om en enskild bolagsman kan åberopa en i 1 § 1 mom. avsedd grund för upplösning av bolagsförhållandet, kan de övriga bolagsmännen dessutom, om de är enhälliga, besluta om inlösen av bolagsmannens bolagsandel.

Ett sådant villkor i bolagsavtalet som avviker från 3 eller 4 mom. och som avser lösenssummans storlek eller inlösningsförfarandet får i det fall som avses i 1 § 1 mom. 2 punkten anmälas för registrering och beslut fattas endast med samtycke av konkursboet, utmätningsborgenären eller den som köpt andelen vid exekutiv auktion. Detsamma gäller samtycke av dödsboet i det fall som avses i 1 § 1 mom. 3 punkten.

Lösenssummans storlek bestäms i enlighet med vad bolagsmannen skulle ha fått om bolagets egendom hade skiftats på det sätt som anges i 6 kap. 2 §. Bolagets affärsvärde ska då beaktas bland bolagets tillgångar. När så yrkas ska dessutom säkerhet ställas för den händelse att bolagets förbindelser faller på lösentagarens lott i större omfattning än vad som sannolikt skulle ha skett om bolaget hade skiftats vid tidpunkten för inlösen.

När beslut om inlösen har fattats ska ett anbud om inlösen bevisligen ges lösentagaren. Följderna av att svar inte avges ska också anges i anbudet. Om lösentagaren inte inom 14 dagar från

Riksdagens svar RSv 32/2015 rd

det han fick anbudet meddelar anbudsgivaren att han avvisar det, ska han anses ha godkänt anbudet. Inom samma tid ska lösentagaren gentemot den som erbjudit inlösen framställa yrkande om en sådan säkerhet som avses i 3 mom., annars går rätten att erhålla säkerhet förlorad. Lösen ska ges och säkerheten lämnas till lösentagaren inom 30 dagar från det anbudet godkändes, annars förfaller inlösningsrätten.

Vad som föreskrivs i 3 och 4 mom. tillämpas om inte annat har överenskommits i bolagsavtalet eller separat.

7 §

Inlösningstvister

Har ett inlösningsanbud avvisats, men vill den som erbjudit lösen alltjämt lösa in bolagsandelen, ska han inom 30 dagar från det anbudet avvisades deponera den erbjudna lösensumman hos regionförvaltningsverket på bolagets hemort så som föreskrivs i lagen om deponering av pengar, värdeandelar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet (281/1931) samt inom 60 dagar från det anbudet avvisades hänskjuta frågan om inlösningsrätten till domstol genom att väcka talan mot den som fått anbudet, annars förfaller inlösningsrätten. Domstolen ska på yrkande av den som erbjudit lösen fastställa inlösningsrätten, lösensumman och övriga villkor.

Vad som föreskrivs i denna paragraf tillämpas om inte annat har överenskommits i bolagsavtalet eller separat.

14 §

Beslut om fortsatt verksamhet

Bolagsmännen kan fatta beslut om att likvidationen ska avslutas och bolagets verksamhet fortsätta. Om endast en del av bolagsmännen vill fortsätta bolagets verksamhet tillsammans, har de rätt att lösa in de andra bolagsmännens bolagsandelar. På inlösen tillämpas 6 § 3—5 mom. samt 7 §.

— — — — —

6 kap.

Skifte av ett öppet bolags egendom

2 §

Skiftesgrund

— — — — —

Vad som föreskrivs i denna paragraf tillämpas om inte annat har överenskommits i bolagsavtalet eller separat. På anmälan för registrering av ett sådant villkor i bolagsavtalet och på ingåen-

Riksdagens svar RSv 32/2015 rd

de av ett sådant avtal som avviker från denna paragraf tillämpas vad som föreskrivs i 5 kap. 1 § 5 mom.

7 kap.

Kommanditbolag

2 §

De stadganden som skall tillämpas

Vad som föreskrivs i 3, 4, 8 och 9 § i detta kapitel tillämpas om inte annat har överenskommits i bolagsavtalet eller separat.

6 §

Tysta bolagsmäns gäldsansvar

En ändring av bolagsavtalet om minskning av en tyst bolagsmans insats är utan verkan i förhållande till en borgenär som när han företog en rättshandling med bolaget inte kände till att insatsen minskats, om minskningen av insatsen inte hade antecknats i handelsregistret och kungjorts.

8 kap.

Ändring av bolagsform och fusion av bolag

6 §

Fusion

Om företagsinteckning enligt företagsinteckningslagen (634/1984) har fastställts i flera än ett av de i fusionen deltagande bolagens egendom, får fusionen inte registreras, om inte bolagens och inteckningshavarnas avtal om reglering av inteckningarnas företrädesrätt samtidigt registreras på ansökan.

Fusionen ska utan dröjsmål anmälas till handelsregistret av en bolagsman i ett överlåtande öppet bolag och av en ansvarig bolagsman i ett överlåtande kommanditbolag. Det överlåtande bolagets tillgångar och skulder övergår utan likvidationsförfarande till det övertagande bolaget när fusionen har registrerats. Samtidigt upplöses det överlåtande bolaget, registreras ändringen i bolagsavtalet för det övertagande bolaget i det fall som avses i 1 mom. och uppkommer det övertagande bolaget i det fall som avses i 3 mom.

Riksdagens svar RSV 32/2015 rd

7 §

Inlösen

Kan beslut om ombildning av ett bolag till aktiebolag eller ett fusionsbeslut fattas i bolaget såsom majoritetsbeslut, har en bolagsman som inte godkänt ändringen av bolagsformen eller fusionen rätt att träda ut ur bolaget och få lösen för sin bolagsandel på det sätt som föreskrivs i 5 kap. 6 § 3 mom.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

Ett oregistrerat bolag som har bildats enligt de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande ska anmälas för registrering inom två år från ikraftträdandet. Om bolaget inte anmäls för registrering inom den föreskrivna tiden eller registrering av anmälan vägras efter det att tidsfristen upphört, upplöses bolaget.

På ett oregistrerat bolag som har bildats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas 1 kap. 2, 3 a, 3 b och 3 c § efter att det har förflutit två år från ikraftträdandet. Bolaget kan inom den föreskrivna tiden förvärva rättigheter och åta sig skyldigheter samt uppträda som part i en domstol och hos någon annan myndighet.

På ett beslut om ändring av bolagsavtalet som ett registrerat bolag har fattat före ikraftträdandet av denna lag tillämpas 1 kap. 4 § 4 mom. efter att det har förflutit fem år från ikraftträdandet. Om en ändring inte registreras på basis av en anmälan som har gjorts inom föreskriven tid, förfaller ändringen. Om en ändring av bolagsavtalet inte anmäls för registrering utan dröjsmål fastän en bolagsman har yrkat detta inom den föreskrivna tiden, har den bolagsman som framställt yrkandet rätt att yrka upplösning av bolaget och ansöka om förordnande av likvidator inom fem år från ikraftträdandet av denna lag.

— — — — —

Helsingfors 18.11.2015

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare